

Bratři a sestry,

Dnešní kázání reaguje na tu krásnou realitu našeho církevnictví, na realitu církve, něčeho, co oplývá právem mnoha krásnými tituly a obrazy, jen namátkou: společenství, tělo Kristovo, nevěsta Kristova, archa zachraňující tonoucí, vinný kmen a ratolesti, Boží lid, Boží chrám, pole či stavby... Však to známe. Je to velké. Velké tajemství. Církev jako tajemství spásy, složeného ze všech jazyků, ras a národů, židů i pohanů, ve kterém Bůh hodlá v Kristu dát svět do pořádku. Tajemství prozrazující, že tahle naše spása nikdy není o nás samotných, ale vždycky je tu ono „ty“, „vy“ a „my.“ To je církev.

Ale! Stejně tak patří k jejím dějinám dějiny svárů, sporů, rozporů, rozkolů a hádek, ze kterých se vytvořily nové svěbytné církve po celém světě. I u nás. Jen se podívejte kolem sebe. Třeba tady v Litomyšli. Několik katolických kostelů, hned naproti ve městě tzv. modernističtí či moderní národní katolíci, neboli husité, u silnice Církev bratrská, na místě bývalého hampejzu ČCE. To že se dnes máme vlastně rádi nezastře fakt, že halt stojíme více či méně od sebe odděleně, jakkoliv se dnes už k sobě máme. A kromě živých památek, známe asi také to, co už není, z čeho jsou jen malá torza, základy. Třeba katedrála Panny Marie...nebo bratrské Horní Město. Jak to vzniklo? Tušíme... Tak jedni, v touze po církvi lepší a svatější brali do rukou meč, pak jsme se učili žít spolu v takřikající vynucené toleranci, poté druzí vyhnali ty prvé z města, ba posléze i země, to, když přišla doba baroka, plná krásy, stejně jako plná špiclů, strachu, udání, násilných odebrání dětí, emigrace... Pak doba vymezování se vůči těmto starým pořádkům, pryč od Říma! Pryč od zpátečníků, pryč od trůnu, taky pryč od Němců! A dodnes něco...

A tady u nás na tom našem rybníčku Církve bratrské, ČCE – tady je to samo o sobě také zajímavé. Hlásíme se k obrovsky bohatému odkazu Jednoty – zbožné a inspirativní skupiny bratří a sester, kteří svoji víru brali skutečně vážně. Ale možná až tak vážně, že jim často ostatní nebyli dost dobří. S naší Církví bratrskou, toho času Svobodnou církví reformovanou či Jednotou českobratrskou, to nevypadalo jinak a často jinak nevypadá. Kolik lidí odhodlaných pro život nesený věrností Božímu slovu, horlivostí pro evangelium, ale zároveň zvláštní pocit, byť někdy třeba nevyjádřený, někdy žel bez okolků a servítek servírovaný, že nejsme jak ti liberální neobrácení evangelíci či modlářští katolíci... Ale tady věc nekončí. Copak naše církve získala imunitu i vůči svým vnitřním rozkolům a odstředivým tlakům? Kolik horlivých proroků nespokojených s duchovním stavem toho či onoho sboru raději odněkud někam uteklo, horším případě sbor rozklížilo? Tak vypadá realita i dnešní církve.

Štěstí v neštěstí, snad povzbuzení, nebo nejlépe alibi je aspoň to, že takovéto problémy měla církev už od začátku. Korintský sbor byl zcela zjevně rozdělen do několika skupin, které se hlásily buď k Pavlovi, Apollovi, Petrovi, nebo Kristu. Jak malé děti, které se hádají, či táta je lepší, má větší svaly a jezdí lepším autem. Nebo či máma dělá lepší buchty. Nebo kdo byl na lepší dovolené, kdo má na Vánoce dražší dárky. Dětské chování korintských křesťanů nazývá Pavel... dětským. Jste jak ty děti, nedospěli v Kristu. Přes všechnu horlivost třeba v duchovních darech, Pavel ale častuje sbor bez rozdílu, jako celek: jste dětinští, ba dokonce nejste duchovní, tj., nežijete dle Ducha, ale podle těla... Rozvádí dále svoje kárání příměrem o rozdělení pokrmů. Vy jako děti zvládnete jen duchovní sunar, mateřské mléko, a ne pořádný steak, pořádnou flákotu. Vzhledem k tomu, co se mezi Vámi děje, se musíme neustále obracet k tomu základnímu. Zas a dokola. Jako kolovrátek.

Někdy to tak bývá. Je třeba to přijmout. A je třeba se vracet, tam kde je to nutné. O to více ovšem člověka překvapí neustálé povzdechy tu mladších lidí, ale co hůř, často starších lidí, kteří chtějí slyšet neustále to samé dokola a dál se za celý život neposunuli, ba dokonce cokoliv nad jejich rámec považují za zradu evangelia. Nedej Bože, když někdo káže jinak a něco, co se přece nikdy nekázalo, aneb není tam třeba Golgata (ejhle, ona totiž skutečně všude není a třeba náš list Korintským o ní rovněž nebásní, ale věnuje se co do kvantity věcem aktuálním a potřebným – jakkoliv bláznovská zvěst o kříži stojí jistě jako pomyslné závorky). A ještě více překvapí, když se zcela dětsky a zcela lidsky (teď v té pavlovské negativní konotaci) hádají takhle na veřejnosti církevní špičky. Jeden profesor má potíž se svými představenými, oni zase s ním...a pereme špinavé prádlo, veřejně se potíráme, pokrytecky, bez odvahy a potřeby ustoupit, nebo nepřilévat olej, nebo aspoň nekout intriky a pikle... V ničem se nelišíme od světa... A potřebujeme se vrátit k základům. K mateřskému mléku..

I zde apoštol zaujímá zcela jasné a příkré stanovisko na základě zjevné skutečnosti. Jste jako děti. A co hůř: jako lidé světa. V ničem se nelišíte. Vaše spory a hádky to dosvědčují. Proč? Pod zbožnou a snad horlivou rouškou se schovává politikaření, skupinkování, rozdělování na ty hodné a nehodné, lepší a horší křesťany. Jeden patří knížeti apoštolů Petrovi, druhý řečníku Apollovi, další Pavlovi...a další Kristu. Další přeneseně k papeži, další k Lutherovi, další ke Kalvínovi, další ke starému dobrému kazateli z dob mládí či k předsedovi CB, pak třeba k Petráčkovi, arcibiskupovi, Alianci pro rodinu, nebo Pastoral brothers, další k tomu či onomu proroku nebo charismatickému vůdci, který se nebojí pravdu říkat nahlas. A je tzv. biblický... moudřejší a v projevu řeči i skutků mocnější. V naší církvi, žel, se často lacině častujeme přívlastky a obrácený-neobrácený, znovuzrozený-neznovuzrozený. Ale ono popravdě bohatě

stačí to naše církevní cestovatelství tak populární třeba ve velkých městech – tam, kde vidím v církvi větší či menší problém, nebo kde je tráva třeba zelenější, jdu o dům dál. Tam, kde nekáže celebrita, mizím. Tam, kde nemám dostatečný servis, nemá cenu se zde zdržovat. A o církve bojovat, jít s kůží na trh. To jsme my!

Jak ale vypadá Pavlova odpověď? Jaké řešení poskytuje? Kupodivu nechválí tu svoji, Pavlovu stranu. Ani tu Kristovu. Jak jim vyčínil, že jsou lidšší a tělesní, jsme už zmínili. Kdo je Pavel, Apolos či Petr? Jen služebníci Boží, kteří zasévali, zalévali, ale růst církvi i jednotlivcům dal Bůh. Je jen jedna skutečnost, a to ta Boží v Kristu pro všechny.

A tito služebníci stavěli, respektive seli, zasévali na Boží stavbě a na Božím poli. Ale to pole, nebo ta stavba, ta patří Bohu. On je tu šéf. Jen díky němu se to hne, nakonec to roste. Nespoléháme přece v člověka, v pouhou hliněnou nádobu. Ale na tu Boží skutečnost, Boží evangelium, Krista samotného. A to je pointa, zásadní skutečnost, poselství, chcete-li tohoto textu.

Ta církev, to je Boží podnik. A tím podnikem, tou stavbou, těmi plody, sklizní, anebo ještě jinak a průrazněji: tím chrámem, nejposvátnějším místem Izraele, kde se setkává stvoření se svým Stvořitelem, Vykupitelem, s Boží přítomností... místem odkud Bůh kraluje (proto se tolikrát v Žalmech zpívá o Sijonu) - to jste vy. Vy jste Boží! Skrze Vás nyní Bůh vládne a posvěcuje tento svět, jak to na počátku lidem určil v ráji, jehož je chrám symbolem (menora, cherubové...). A stejní vy ten Boží chrám ničíte! Tak jako Babyloňané a později i Římané zničili tento prostor, tak vy svými spory, svoji namyšleností, nadutostí, pocitem výlučnosti, trháním a dělením společenství církve bez ohledu na motiv, neděláte nic jiného. Chrám, který stojí na Kristu. Ničíte to nejsvětější. A proto Bůh zničí vás!

Co tedy dělat? Pavel, který sám ten základ položil, když v Korintu zvěstoval o Kristu, říká svým pokračovatelům ve stavbě, snad starším, snad jiným slovutným kazatelům a apoštolům, ale snad každému v korintském sboru, že žádná nová stavba už není, je třeba tuto na poctivých základech jen stavět a budovat. A to velmi obezřetně s úsilím, citem a horlivostí. Všimáte si toho rozdílu? Namísto taškařic vedoucí k boření, budujte.

Jak k tomu ale přijít, když přijdou spory a hádky – jakože přijdou? Každý z těchto apoštolů a každý, komu není Boží dílo, společenství církve jedno a který staví na těch Kristových základech musí dávat pozor, jak staví. Každý z nás máme na této stavbě nějakou dělnickou roli. Každý z nás trošku jinou. A je velký rozdíl, jakýže materiál používáme. To, co říkáme, děláme, to, co používáme při budování církve za prostředky, jestli to děláme opravdově a

celým srdcem, komu se věnujeme a jak - to je hodno naší pozornosti. Zdali to obstojí, zdali to v ohni zkoušky a soudu neshoří, záleží na nás.

Můžeme si říct, vždyť mě má Pán Bůh rád, nakonec z Boží milosti obstojíme, ale není to málo? Není láska a starost o věci druhých naplněním zákona tím nejvyšším darem a zároveň posláním? Budování z těch vzácných kamenů? Zase tady vidíme ten prvotní motiv – snaha prosadit tu svoji moudrost, zbožné tlachání, zbožná jakoby duchovní mluva, která znamená ve skutečnosti politikaření, sváření a vede, byť třeba s dobrým úmyslem, k rozdělení... nikam nevede. Je nesena sobectvím, lidskou malostí, nezralostí.

Ale možná úmorná, náročná, vyčerpávající cesta, kdy se pomyslný drahý kov zbavuje nečistot, kdy se ten diamant obrovským tlakem z obyčejného uhlíku formuje v něco zářivě krásného, kdy se stavba buduje fortelně, kdy člověk nese v lásce, tak jako konec konců Kristus jakožto základ celé stavby, svoje bratry, kteří jsou často všelijací, kdy se staví, nerozklížuje... tam koneckonců ani oheň neublíží. Protože ohněm je celá stavba od začátku zkoušena. Ta Kristova cesta se nakonec i přes svoji tichost a třeba i ubohost kříže osvědčí.

Jak tedy pro nás čtený Pavlův text shrnout?

Snad tak, že církev není spolkem, kde se můžeme v první řadě realizovat, kde nám může být (a v ideálním případě je) dobře, kde nabíráme duchovní, ale i jiné baterky pro další třebaš všední život (pravou bohoslužbu všedního dne). To všechno je dobré - ale zároveň hrozně málo. Církev znamená Boží chrám, nejsvětější místo, které existuje, stavěný z Božích kamenů. Je sama posvátná. Má svůj smysl sama o sobě. Jako místo setkání, jako místo láskyplného společenství, Boží přítomnosti, odkud On vládne, kde to voní rájem (spojnice Eden-chrám-církev!). Ano, nyní takto Pavel mluví o církvi – která je všelijaká, bolavá, nasáklá člověčinou (jak to jen Korintští a my s nimi barvitě prokazujeme), ale přesto je Boží, stojí na osvědčených základech. Tam se člověk setká s Bohem samotným a s jeho obnoveným obrazem, člověkem, skrze něhož chce svět dát do pořádku. Tam se ten ráj předjímá. Tam se rodí svět nový. Církev, zopakujme, pro lásku, která je naplněním všeho, má smysl sama o sobě. Je to svaté...a to se neopouští, byť to tak třeba nevypadá, byť to odkrývá (a třebaš horkotěžko) jen naše víra. Namísto hašteření, možná hledejme to, co můžu já se svými dary této církvi dát.

Je to ale povzbuzení ale i pro to, abychom setrvali, když to jde, tam, kde nás Pán Bůh postavil v naší všednosti. Do našich rodin, které jsou v jistém smyslu jakousi malou církví, kterou si rovněž nevybíráme, ale i přes její větší či menší vady má svoji hodnotu. Přeneseně ale třeba i v zaměstnání, běžném životě, i v situacích, které denně zažíváme. Jakkoliv to není lehké, vydržme. A vnášejme

tam hodnoty toho chrámu, toho ráje, který je v nás. Raději trpělivě budujme, v lásce a v trpělivosti se snášejme, doprovázejme, než abychom svéhlavě a rezignovaně hleděli na svoji moudrost, rádoby zbožné a morální vhledy, ve kterých to všechno tady přece vůbec nemá smysl. Nebo ti druzí nemají smysl. Jak říká Pavel, kdo si myslí, že je moudrý ať se stane bláznem. A pozná tu Boží moudrost, která je v kříži, v kříži, který nesl Bůh v Kristu. V něm nesl naše hříchy i smrt. A všechny to vítězně překonal. V kříži, který je i naším křížem, když neseme slabosti svých blízkých, bratří a sester v církvi. A raději jej neseme v naději v Boží sílu a pomoc. V naději, že Kristovo vítězství se projeví i u nás. V našich zápasech. Kristova cesta, i když je tichá se nakonec prosadí. To je ten základ, který je vstupenkou do ráje, který už teď můžeme pro tu Kristovu osvědčenou cestu tu více či méně prožívat.

Jak aktuální pro současnost, ale i bolavé dějiny církve... a přitom nic nového, jen mléko... Hledejme k sobě cestu, k sobě navzájem ve společenství, ale i jako společenství vůči společenství, církev vůči církvi. Všechno je vaše, Pavel, Apollos Luther, Kalvín, bratr Řehoř, papež, David Novák, život, smrt, přítomnost i budoucnost. Vy však jste Kristovi a ten je Boží. Kristus jako základ církve, univerzálního společenství všech lidí a v nich celého stvoření. V Něm skrze Krista chce Bůh vše obnovit. A jednoho dne obnoví.

Pane, děkujeme Ti za tajemství a dar církve, která stojí na tom Tvém osvědčeném základě. Dej ať na ni stavíme fortelně, ať sebe navzájem v lásce přijímáme přes naši vzájemnou odlišnost i hříšnost, dej nám k tomu sílu a moudrost. Příklad už v Tobě máme!

Amen.